

Tractatus

Discipulus Quid est alloqui creaturas q̄ benedicant deuz q̄ colaudent q̄ adorent q̄ predicet q̄ letentur in eo cum similibus acclamationibus. **M**agister Totum est hoc significare cōplacentiam quā habemus in beneficijs omnibus que creatur. collata sunt et hoc varijs modis significandi p̄ varietate alloquendi sicut solem⁹ hortari per psalmos dicētes laudate dñm in tympano et choro laudate eum in cordis et organo cum alijs talibus instrumētis oibus hoc autem est significare cōplacentiam exultatiōem atq̄ leticiam quā habemus in recognitiōne beneficioꝝ dei talib⁹ modis representandi. **Q**uemadmodū dare gloriā deo honorem et virtutem et similia omnia perfectiōem importātia non est aliud q̄ significare talia supereminenter esse in deo vel a deo procedere. **E**t hoc tot modis significandi q̄t modi sunt representādi corde voce corpore et opere. **D**iscipulus **D**ic differentiam inter magnificatiōez dei quā faciunt irracionales creature et magnificatiōē rationalis anime de qua dicitur in hoc cantico. **M**agnificat anima mea dñm. **M**agister magnificatio creaturarum mensuratur et accipitur a participatione diuine magnitudinis cui⁹ omnes sūt participes suo modo s̄ irrationalis natura tm̄ modo representat artem creato-

Secundus

ris **E**t ideo dicitur transumptiue sapientia vel ars eius. Rationalis vero creatura non est solum obiectiue vel vt vestigiū. sed etiam subiectiue ⁊ formaliter perceptiue significat dñi magnitudinem intelligit et predicat. **A**ssumit insuper creaturas alias imo et se ipaz q̄ materiam significationis diuine maiestatis deniq̄ in omnibus sicut in fistulis organozum certificationis spiritus sancto flante decantat. **D**iscipulus **B**onum est nos hic esse. **S**ed vocat sequens versiculus de humilitate marie. **J**am vero tardior hora differre suadet ad matutinum diei sequentis. **N**os interim proprijs intēdamus officijs. **E**xPLICIT secundus tractatus

Sequitur tractatus

tertius oragmaticus in Cantico marie de respectiōe humilitatis sue per notulas. cxx. Prima notula.

Quia respexit humilitatez ancille sue. **D**iscipulus **H**ic sumus hic protinus absoluenda est q̄stio altera die p̄posita sed dilata. **E**tur beata mater causam magnificationis dñi cum exultatione spiritus in deo salutari suo cecinit esse respectiōnem humilitatis sue a domino. **E**xultauit inquit spiritus meus in deo salutari meo. **E**t tanq̄ ratio quereretur ab ea mox sibi git

Super Magnificat

quia resperit hūilitatē ancille sue
Mgr **D**octam formas q̄stio-
nem cui nequit perfecte dari ratio
sive responsio nisi respectus dñi cā
pri^o p̄scrutetur. que nō nisi amor
inuenitur. **D**iscipulus **C**onsen-
tio fiat h̄ prius notū. sicut et quod
est obiectū suū. **M**gr **O**cul^o vul-
nerans sponsā. oculus est amoris
quo null^o acutior. null^o penetrabi-
lior nullus ad intimi cordis vul-
neratiōem efficacior dici p̄t. vulne-
rasti cor meū ait spōsa in vno ocu-
loꝝ tuoꝝ. **N**on aliter est de ocu-
lo spōsi respectu sponse. **Q**uia re-
spectus amarus sponi lauciat
spōsam vt exclamet vulnerata ca-
ritate. **E**go suz vel amore lāgueo
Hoc est precipuū in spōsa vel in
sponso mēbrum. **I**nde sponsus
cū laudaret. sponse pulcritudinez
d̄t. **Q**uā pulcra es amica mea. q̄z
pulcra. **V**ox subūxit. **O**culi tui co-
lūbaz. **E**t q̄o per colūbam intel-
ligis. si nō amorem simplicem? **I**n
colūba em̄ spūssēs cui appropriat
amor. sepi^o apparuit. **S**ic postmor-
dū sponsa. insinuās filiab^o h̄rlm.
pulcritudinē dilecti sui. opatiōem
posuit eandē dicens. **O**culi eius
sicut colūbe desup riuulos aqua-
rum. que lacte sunt lote et resident
sup fluentia plenissima. **H**inc est il-
la duoz mutua postulatio. vide-
ri seꝝ et videre. **A**udiam^o modum
Sane dilecta nup̄ consopita inē
brachia sponi q̄ adiurauerat. fili-
as h̄rlm per capreas ceruos q̄z

LEXICON

campoz. eo q̄ sūt aialia satis ala-
cia. mūdāq; et solitudinis amica.
p̄spiciūq; oculoꝝ. **A**diurauerat
inq; ne suscitarent. neq; euigila-
rent dilectā donec ipsa vellet. **T**ūc
velut elapsus ad horaz dilectus
regredit̄ ardens videre spōsam
et alloqui. qd̄ latere non potuit
spōsam. cui^o p̄ amorem cor vigi-
lat. **E**xilit̄ igit̄ et dicit. **V**ox dilecti
mei ē. **H**ec est vox amici mei. **C**ō-
uersis confestim oculis exclamat
Ecce ipse venit. salies in mōtibus
et transiliēs colles. **E**t cur obse-
cro salit̄ et trāsil̄it nisi zelo sponse
vidende. tot^o rapit atq; tripudiat
ad silitudinem capree. hinnuliq;
ceruoꝝ. **L**asciuēs. alacris et iocū-
tus. **N**ihilomin^o tanq; zelotipus
explorator. et verecū^o amator.
nō irrūpit cubiculū sponse. s; stat.
post parietem respiciēs p̄ fenestrā
prospiciēs per cancellos. **D**eniq;
blandit̄ dicens. **S**urge p̄pera ami-
ca mea. colūba mea formosa mea
et veni. **S**equit̄ p^o verni t̄pis gra-
tam descriptionem. que nouam sū-
gnat grāz infusiōez. aduersitate
depulsa. **O**ñde mihi faciem tuaz
Sonet vox tua in auribus meis.
Vox em̄ tua dulcis et facies tua
decora. **D**iscipul^o **P**erspiciuum
fecisti desiderū qd̄ h̄nt in cāctis
spōsus et spōsa se videndi qm̄ vi-
sio nūci^o est p̄cipu^o amoris cordia-
lis. **I**bi est amor. ibi est ocul^o. **N**i-
hil amore amabili^o. **D**abo tibi diē
Seneca poculuz amatorium sine

Tertius

herbis absq̄ beneficijs. Si vis amari. ama. Hoc in amatoribus etiam fetidissimis locis hz. quāto efficaci⁹ in pulcerrimis? Maḡ h respectus dei. mariaz hūllem iure traxit ad amorē suū. vt tota ne/ dū gauderet. sed pre amoris ma/ gnitudine. spūaliter exultaret. i. e/ rra se saltaret in dilectū. Hic etiā respect⁹ corpalis in infātulo iesu. solabat̄ oēs illi⁹ pegrinatiōis la/ boriosissime. dolozes et angusti/ as. Sic in puericia. sic in adolescē/ tia. donec in cruce vidit extēsum. q̄ visa est semel ab eodē. vñ ptrā/ sit gladi⁹ acerbissime. passiōis. a/ morosissimū cor vltusq̄ Present a/ micorū corda. q̄nto intolerabiliē anti⁹ fuit hic respect⁹ q̄ dici neq̄t verbis. neq̄ scriptis. inseri. Disci/ pulus Superest vero declarādum q̄d vel quale sit amoris obiectum. Maḡ Videor mihi fas dicē. q̄ pulcritudo vel pulcerrimū. Nihil em̄ amatur sub rōe turpitudinis. sed tātūmodo sub rōe pulcritudi/ nis et pulcri vel speciosi. vel for/ mosi. hinc dictū est de sapiētia. q̄ pulcritudinē illi⁹ admirabiē ocul⁹. Discipul⁹ Nūquid diuersa vel aduersa est ppositio tam p̄his q̄ theologis ponētib⁹ bonū esse q̄d oīa appetūt. et ita ratio boni vel appetibilis ē amoris obiectus. Maḡ Multe sūt rōes appetibilita/ tis q̄ in vñā oueniūt pulcritudi/ nis. sicut et boni et finis et oueniē/ tis vel p̄fecti vel btitudinis rōem

Tractatus

Discipul⁹ Expone osequēter q̄ est rō pulcritudinis vel pulcri. Maḡ Pulcritudo fm̄ augl. ē eq̄li/ tas numerosa. Discipul⁹ Est i/ gi pulcritudo in sola q̄ntitate cū numer⁹ sit spēs q̄ntitatis? Ma/ gister Accipit̄ hec eq̄litas. neduz ex rōe molis corpalis h̄ p̄fectōis spūalis. Sicut nūer⁹ nō p̄ q̄ntitate discreta realiē. sed formalit̄ scdm̄ aliq̄s Sz vel pbabili⁹ scdm̄ ali/ os soli⁹ rōis. q̄lis in deo p̄sonisq̄ diuinis iuenit̄. qz alia rōe et ydea odit⁹ est hō. alia equ⁹ scdm̄ augl. et h̄ scdm̄ modū intelligēdi diui/ nam essētiāz p̄ relatiōez ad crea/ turas. siue sit iste mod⁹ intelligen/ di in intellectu diuino. siue sit solū in intellectu angelico. Discipu/ l⁹ Sufficit hec tetigisse de diuina pulcritudine p̄ verificatiōe diffi/ nitiōis illi⁹. q̄ pulcritudo est eq̄li/ tas nūerosa. Pūc adapta pulcri/ tudines spōsi et spōse q̄les posuit salomon in cānticis. siml̄ aptū faci/ ens de differētis taliū noim. pul/ crū. formosū. suauē speciosū deco/ rū. Rursus de noib⁹ spōse. q̄ ē a/ mica soror colūba. imaculata to/ ta pulcra. et ita osequēter p̄ singla mēbra discurre tā spōsi q̄ sponse. Maḡ Rem exigis q̄ sua p̄lixita/ te fastidiū. vel sua breuitate pote/ rit obscuritatē afferre nisi fortas/ sis inuenirem opendiū. Disci/ pul⁹ Placet inuenias. Maḡ Ec/ ce tot s̄ maib⁹ h̄ntur expōnes do/ ctōz. tot similitudinū expōnes. hic

Super Magnificat

positaz. tot ve sup distinctiões p
qualibet dictiõe mgrales. tot de/
mū q̄ozuplicis sēl^r scripturaz ad/
aptatiões ad diuerfa spūaliū ge/
nēa nuptiaz **S**upponam^r hec oia
nobis. et pauculas de pulcritudi
ne spōsi et spōse. et dei et aie silitu
dines h̄ positas elucidare cure/
m^r. Dicētes in primis. q̄ formosi
tas et speciositas. et pulcritudo q̄
decor frequēter accipiunt^r synoni
me. **N**ihilomin^r pulcritudo. vltra
formositatē dicē videt^r q̄ndaz co/
lozis suauitatē. cui^r defect^r nō tol/
lit formā. **M**agra sū inq̄t sponsa h̄
formosa. **D**ecor at̄ referē ad mo
dū et decentiā gest^r et ornat^r. cuz
q̄dam iocūditate. leticia vel ala
critate vult^r toti^r q̄z corpis gest^r.
Porro speciositas oia siml^r d̄t vt
ibi **S**pecios^r forma p̄ filijs hoim
Et ill^r d̄ **S**pēs p̄ami digna ē impe
rio **E**xēplū in imagie cui^r possem^r
p̄ma lineamenta cōsiderare. q̄ nu
merosa sūt sub eq̄li p̄ortōe forma
ta. et formositas inde resultat **C**ō
siderem^r sc̄do colores supindu
ctos accōmode singul^r lineamētis
vñ reddi^r pulcrior. forma **C**ōsi
derem^r tertio in imagie viuēte. a/
lacritatē faciei. et oclōz leticiāz et
decētiaz. in oī gestu modestiā **S**ic
ait poeta de venere. p̄ enea. et le/
tos oculos efflaret hōres. **E**t dicit
vulgo. **C**este dame ē de bel mam
treug et ē byen adueniāt. el ē sim
ple. et toyē. **N**otem^r vltra q̄ pul
critudo picture vel imaginis rei
ferē ad ip̄am tabulā q̄ p̄iñ pulcra

lxxxviii

noia^r. **A**dam^r p̄terea q̄ pulcritu
do maxie referē ad exēplar. si per
oia cōformis ē imago. vel exēpla/
tū suo exēplari. **S**ic licet exēplar
ist^r d̄ turpissimū sit. dicim^r bufonis
imaginē inde pulcrā. sic bubonis
et vesptiliōis **E**cce inquit^r bufo
nē pulcre pictū. **P**atet. p̄iñ ratio.
cur symea d̄z turpissima. cui^r tñ fi
gura p̄ima ē pulcerrime figura
rū scilz hūane. **A**t d̄o qz deficit ab
imitatiõe p̄fecta. reputat^r inde tur
pior. q̄ imitatiõe videbat^r p̄mior
Quib^r ita notatis de pulcritudi
ne generat^r facil^r ē applicatio ad
pulcritudinē aie rōlis spūalis q̄ i/
mago ē bñdictissime cōnitatis. in q̄
potētie tres p̄ncipales aie. s. me/
moriz. intelligētia q̄ volūtas. sūt
tāq̄z lineamēta q̄lia sūt indelibile
imp̄ssa nec tollunt^r etiā a dānatis
Ceterz dona gr̄az variāz. d̄ritū
donoz. b̄itudinū. sūt sicut colo
res supinduāti. **R**ursus opatōes
iñ pueniētes decorē sup addunt.
Tādē in oī pulcritudie spūali. tā
to b̄tē cōnitati. imago formosior ē
et pulcrior et h̄is pl^r decoris. q̄n
to repiē suo exēplari. scilz eidem
b̄tē cōnitati cōformior. **E**x aduer
so at̄ de turpitudie. deformitate.
despectu. dedecore cōstat sētiēduz
Discipul^r **N**aturā pulcritudis
ad oclm sic d̄z oñdisti. qz turpis
ē ps q̄ suo toto nō cōgruit. pulcri
tudoq̄z toti^r ex vniuersa partium
m̄ltitudine cōsurgit. restat exponē
pulcritudines m̄b̄roz singuloz.

Tertius

Sed antea differe oim distinctio-
nes vocabuloꝝ amica sponsa so-
ror colūba dilecta qm̄ de alijs aie
noib⁹ satis cōstat ex pmissis vt q̄
est speciosa formosa Tota pulcra
et immaculata qz bene colorataz
mūda p oīa **M**ḡ Amica d̄r ex
mutua cōcātōe secretoꝝ q̄i ani-
mi custos vel altera mea cui⁹ est i-
dē velle et idē nolle cū aico Spō-
sa d̄r p̄p̄e spes fecūditatē. plis vt
sint vnū p̄ncipiū in p̄ductōe. et e-
ducātōe filioꝝ nō q̄ sit iā m̄fimo-
nū cōsumatū Aliq̄ d̄r d̄iū et nu-
pta sed in spe sicut cōtracta Spon-
salia a spōdeo es. q̄uis vnū q̄sqz
recipiat p̄ altero Soror appellat̄
p̄pter natūe cōformitatē marie p̄
incarnatiōem Aut si ad angelos
qz transferat dicere nature cōfor-
mitas nō vniuoca. nec penit⁹ eq̄-
uoca sed analogā. p̄pter similitū-
dīe beatissime t̄nitatē. In noīat̄ etiā
tibi filia vt ibi. Audi filia et vide
Et filia h̄r̄m. qz inhabitatrix pa-
cifice ciuitatis. Et filia spon p̄pter
speculatiōem diuinoꝝ. Et filia p̄n-
cipis. Colūba d̄r p̄pter inhabitā-
tē in ipsa sp̄ss̄ci plenitudinem.
Dilecta d̄r vltra amicaz. q̄ sit a-
mor ex electiōe genit⁹ vel nutrit⁹
Discipul⁹ Redi n̄c ad p̄us q̄-
sitū de membris singulis **M**ḡ
Redeo. p̄pones pro reglā vel cla-
ut dicendoꝝ. q̄ nihil in cāticis po-
sitū regles nisi q̄ten⁹ facit ad pul-
critudinē. et cōsequenter ad amozes
scōm alteꝝ gen⁹ cause q̄oruplīd.

Tractatus

efficiētis. material. fōrlis. et final.
Nō iocirco quispiā errauerit si di-
xerit subiectū cāticoꝝ esse. vel a-
more pulcritudinis vel pulcrū a-
morem. Quod vtiqz sapiētia vi-
dit q̄ duo d̄iūxit dicens. Ego m̄
pulcre dilectiōis Protin⁹ ergo dū
occurrit tibi d̄bū aliq̄d in cāticis
si nō sonet pulcritudinē in cortice
trāsūptōis. decortica illd. v̄l enu-
clia q̄sqz decoz amabil et amor
decoꝝ pulcr atqz formos⁹ emine-
at **D**iscipul⁹ Enitar. S̄z q̄d ex i-
stis inferendū cēses. vtz cognitio
sit speculatiua vel practica **M**a-
gister Torquet multos diuersos
practice et speculatiue mod⁹ acci-
piendi. **D**iscipul⁹ Da modum
q̄ tibi pbabilior apparet. **M**ḡ
Diffinit aristoteles intellectū spe-
culatū. q̄ est solū respectu veri vt
vez est Intellect⁹ d̄o practice d̄r
cōfesse se h̄is appetitui. i. cōformis
et p̄ten⁹ in appetitū cui⁹ obiectū
est nō solū verū sub rōe veri sed
sub rōe boni Deinde cōcludit q̄
metaphisica ē t̄m speculatiua. ars
aūt et p̄uōdētia sūt practice qz re-
spiciūt vōlūtatem respectu facti-
biliū vel agibiliū. nec sistūt in itel-
lectiua cōgnitiōe sola Sed theolo-
gia scrutat̄ p̄fūdi⁹ q̄ supremā sciē-
tiāz se ip̄am asserit. et in dei dile-
ctiōe sup oīa finē suū statuit. Naz
finis legis est dilectio. Et ideo sa-
ne debuerat cōsentire de metaphi-
sica p̄bus. q̄ nō in cōgnitiōe nuda
prime cē sistebat. s̄ ad ei⁹ dilectio-

Super Magnificat

nez extendebat. Alioqñ deforma-
bat pulcritudinē metaphisice cau-
dā ei' pulcerrimā (q̄ ē finis dñice
dilectiōis) ieuellēdo. **D**at' q̄z fuis-
set in reprobū sensū. q̄ cū deuz co-
gnouissz. nō sicut deuz glificasset
nec amasset. nec grās egisset. **D**ic-
tū in ethicis de cōtēplatio felici-
tatis videt' dei eē amātissim' qz cōgni-
tiōem ei' desiderat. **Q**ualit' oro fi-
eret diūctio optie potētie rōlis cū
optimo obiecto deo p cōtēplatio-
nē si nō inde dilectio seq̄ret. si vel
obfisteret pueritas voluntatis?
Locāt aliqui theologiaz nrām.
nec pure speculatiuā. nec oīo pra-
cticā. sed affectiuā qd̄ epitheton
aptit' ime noscīt theologie mysti-
ce cōuentre. **D**iscipul'. **P**erspici-
cū est illd̄ qd̄ loq̄ris nec a pho-
negādū. q̄ dixisse legit' **I**nueni te
p̄maz cām. fac me tibi placētez vi-
rū. **Q**uid inde vis cōcludē mani-
festa. **M**gr̄ **C**ōcludo q̄ vel me-
taphisica ē practica scia. v' q̄ nō
ois intellect' p̄sens in appetituz
seu volūtate diceret' practicus
Discipul'. **I**ta sequi videt' **M**gr̄
Essē dz igit' de intellectu practico
sermo restrictior. vt solū dicatur
practic' dū ad factibilia et agibi-
lia inferiora ouertit' p̄ extēsiōez in
affēm̄ i effēm̄ opatiōis. h' cōfide-
rādo relatiōez ad fines p̄rimos
nō ad sup̄mum qui de' est colen-
dus et amand'. **P**ropterea sic bea-
tudo dicenda est speculatiua sic
theologia p̄prie accepta. sic hec sa-
pientia canticoz. cui' finis ē amor

lxxxix

pulcer sponsi ad spōsam. freno q̄/
libet amore calcato. **S**ic vbi libet
ars amoris freni. vel aialis pra-
ctica. **A**rs itaqz diuinalis amo-
ris seu fructiōis speculatiua diceē
velut p̄ma et altissima sciaz quā
imitat'. metaphisica philosophāti-
um **S**z vbi definit ip̄a/theologia
p̄ fidē sūt exordiu. p̄ spem insup̄
et amorē cōsiderans deū sic ama-
bile et pulcerrimū. et q̄ iuxta x̄bū
spōse. ē desiderabilis. imo fons et
origo radix et parēs oīs pulcre
dilectiōis. **D**iscipul'. **E**t si p̄pero
cognoscē singuloz p̄prietates mē-
broz. q̄ sponso tribuūtur. et spōse
sub tropicis locutiōib' trahit' tñ
nescio q̄ pacto mens illud attingē
qd̄ modo dixisti de dilectiōis vel
amoris origine. **M**gr̄ **J**ure em̄
trahit'. nam h' cōgnito. cetera mor-
patebūt. q̄uis hec cognitio scōz
p̄cessiōem theologicā incipiat p̄
fidez a pulcritudine prime cause
ad pulcritudines effectiuū insinuā-
das vie phie nō aduerso h' ouer-
so. **D**iscipul'. **A**ceptus erit iste
mod' fidelib'. **P**roseq̄re **M**gr̄
Pulcritudo prima nobis p̄ fidez
releuet in btissima cōnitate. **T**radit
em̄ fides q̄ p̄ in diuinis ē mens
sive memoria secūda oīm intelli-
gibiliū ad quā p̄nus intellectus
ouertens aciē gignit ex se x̄bū ex
p̄suiū oīm intelligibiliū. **H**oc est
illud x̄bū qd̄ erat in p̄ncipio ap̄d
deū. p̄ qd̄ oīa facta sūt. **H**oc x̄bū
est naturalis imago p̄ris. eadem

Tertius

essentialiter cū p̄se sola relatione
prēm p̄sonalr ab illo distincta. Et
qm̄ imitat̄ p̄fectissime prēm sup̄est
vt dicat̄ imago pulcerrima v̄l spe
ciofissima p̄ris et ita dilectissima
a p̄se se teste q̄ ait **H**ic ē fili⁹ me⁹
carissim⁹ in q̄ m̄ bñ cōplacui. Cū
dō p̄r cōicauerit diuinā vitā filio
cōicauit nedū cognitiōez ois ve
ri. sed amorē filr ois boni. Est aut̄
p̄rna bonitas sup̄remū et primuz
amabile. Amavit ergo fili⁹ summe
prēm et. cōuertendo volūtatē in
ip̄m totus vt ita loq̄mur exarsit
et flagrauit in ei⁹. dilectionez ex
qua dilectiōe mutua p̄ris. ad fili
um et filij ad p̄rem. p̄cessit amor
p̄sonalis. quē dicim⁹ sp̄m̄scm̄. Cō
siderat hec fides. circulū quēdaz
intelligibilē in triangulo p̄sonaz.
Pater em̄ dat se filio quem dili
git. fili⁹ patri impendit se per amo
rem quo flagrat in prēm. **H**ic at̄
amor cōis est p̄ri et filio. tanq̄
nexus amboz. **J**ure ergo dīctus
est de⁹. quasi sp̄era intelligibilis.
cui⁹ cētrū vbiq̄. circūferentia nū
q̄. nisi sup̄ple in se ip̄so. **N**on autē
potest se deus ad extra cōicare.
nisi quodāmodo p̄ntualiter. **I**p̄
se vero totū se. in se toto continet.
quē tenebre creaturaz nō op̄re
hendūt. **O**stēdit nobis hec fides
sūmam osūmatam in tota trinita
te. pulcritudinē amabilē. et dilecti
onē pulcerrimā. qm̄ hic est equa
litas numerosa que reddīt pulc̄r
itudinē. et pulcritudo succēdit ad

Tractatus

amoz. vt sit pulcritudo dilectā.
et dilectō pulcerrima mutuo se re
spicientes. **I**n dionysij⁹ diuinus.
Amor est sicut quōdaz eēnus circul⁹
per optimū ex optimo. et in opti
mo. et in optimū. inenarrabili cō
uersione circuiens. Est aut̄ circu
lus pulcerrima figuraz. **D**isci
pul⁹. **O**miseris precor nūc amplio
ra hic disserē. de inenarrabili pul
critudine diuinitatis. et ad marie
pulcritudinē te cōuerte. dicens in
primis. **C**ur nō dixit deū salutare
suū resperisse pulcritudinē ancille
sue sed hūilitatem. **M**gr̄ **D**uas
habitudines esse ponit p̄bus in
intelligentijs q̄s angelos dicim⁹.
Unā qua cōuertunt̄ ad deū ad
contēplandū magnitudinē eius
cū admiratiōe. pulcritudinē cum
dilectiōe. et oimoda subiectiōis
obedientia. motu quodā assiduo
quasi circulari circa diuinā vital
tez. **I**ta loquit̄ ap̄d boeciū p̄bia.
mētēmq̄ p̄fundaz. sez diuinitatē
circuit. **E**t itēz **D**a fōtem lustra
re boni. **A**lterā dēt p̄bs habitudo
nē intelligentie respectu inferiorū
q̄ regit mediāte motu sui orbis.
put p̄bia subiūgit. **F**ile cōuertit
imagine celū. **D**eterminat osequē
ter idē p̄bs q̄ habitudo prima q̄
est subiectiōis ad deū. longe p̄fe
ctior est et pulc̄rior q̄ habitudo
regitiue dīctiōis respectu inferio
rū. qm̄ in prima osistit intelligen
tiāz felicitas et b̄tūdo. nō i sc̄da
O si angel⁹ magnificās deum et

Super Magnificat

exultās i dō gr̄as ageret verbis
hūānis. q̄o obsecro mallet dicere
vel q̄ deus resperit hūilitatez ser
ui sui subficiēs eū sibi. vel q̄ respe
xit dñationēz atq̄ potētiaz. scz in
regimine creature? **D**iscipulus
Res apta est sup electiōe primi.
Un̄ palā intelligo btām mariam
nedū pia deuotione sed altissima
metaphisicaliq̄z rōe suā pulcritu
dinis bñifice p̄fectōez. pl̄ insinuat
se p̄ hūilitatez subiectiōis quā re
sperit in ea dñs. q̄z si dñationis
nomen aliq̄d posuisset. **M**ḡr
Accipe rōem alterā. nō minus in
theologia sūdatā. **Q**uid em̄ poi
dit apostatas angelos. q̄o post
modum deiecit hoies destitutos
ad repatiōez angelice ruine? **A**ti
q̄z supbia. pl̄ gl̄iantes in fantasi
ca dñationē q̄z in hūili ad deū sub
iectiōe. **C**auendā hāc p̄ditionis
turpitudine insinuat maria et exē
plo vocis sue. qua suā hūilitatem
gl̄iatur resperisse deū. q̄ formidā
da p̄restatione. **F**ecit inquit dñs
potētiam iu brachio suo. **D**isper
sit supbos mēte cordis sui. **Q**uā
excelsus dñs et hūilia respicit et
alta alōge cognoscit. **Q**uare a lō
ge? **Q**uia lōge p̄ficit et deſicit. et p̄
ficit et deponit potētes de sede q̄
exaltauit hūiles. **N**am maria ge
rebat alta mente repositū dñū fi
liū. **Q**ui se exaltat hūiliabit. et qui
se hūiliat exaltabit. **I**llud q̄z disci
puli sui. **D**e supbis resistit. hūili
b̄ aut dat grām. **V**erificauit id/

Et

circo de^o in ea dñū sapiētis **I**bi
hūilitas. ibi sapiētia. **D**e colloca
uit p̄ incarnatiōis mysteriū sapiē
tiā in hūilitate sua. **D**iscipulus
Occurrit p̄ solutiōez q̄stionū p̄po
site. petendum q̄o sit respect^o dei.
q̄les ei^o oculi q̄bus hūilitatez an
cille sue resperit. **S**z om̄ssa multi
plicatiōe q̄stionū. ouertat p̄tin^o
sermo tu^o. ad describēduz pulcri
tudine b̄re marie. q̄ taz grata. taz
incredibili formositate refulgens
inuēta est. vt occupiscēt rex speciez
ei^o. et de sublimi solio deitatl. de
scendēt ad infima n̄re mortalita
tis. accipiēs serui formā. **Q**uanta
q̄lisq̄z putāda ē pulcritudo toti^o
q̄n̄ in vno oculoꝝ suoꝝ dicit se spe
cios^o forma p̄re filiū hoim corde
vulneratū. **V**ulnerasti ait cor me
um in vno oculoꝝ tuoꝝ. et q̄d mi
n^o videt in vno crine colli tui. **D**e
niq̄z p̄muz nomē q̄ maria legit in
cāticis noiata p̄ sp̄sū fuit. **O** pul
cerrima muliez. **V**ere pulcerrima
q̄ pro supba mystica vasti. eua. su
perno regi nō assuero sed dō me
ruit copulari grām inueniēs in o
culis ei^o. quā adamauit sup om̄s
mulieres. **E**rat em̄ formosa val
de et incredibili pulcritudine oim
q̄z oculis gr̄osa et amabilis vide
bat. **M**ḡr **C**onabimur inaniter
si dñis equare volum^o pulcritudi
nē ei^o. qua sub deo maior nequit
intelligi. colligēs in se oēs pulcri
tudines sp̄as in creaturis. **I**ta

m a

Tertius

vt sit vere vna speciosa vni⁹ spon
si. vna pfecta sua. vna mri sue ele/
cta genitrici sue. q̄ genitrix ē gra
tuita dei bonitas. q̄ pulcerrima
pulcerrimā sibi fecit. **Dicē** nihilo/
min⁹ aliqua tēptabim⁹ ordine p/
mit⁹ doctrinali. **Pulcritudo** q̄ est
eqlitas numerosa diuidit^r prima
sui diuisiōe. q̄ q̄dam ē naturalis et
quedā artificialis. **Naturalis** mlti/
plex est. q̄dam intellectuālis. **Al**
tera rōlis. dehinc aialis. **Rursum**
aliqua est solū vitalis. altera solū
ibalis. altera accidētalis. **Artifici**
alis nō quedā est p se. quedā per
accidens p rōis industriā supin/
ducta. pulcritudine naturali. **Pul**
critudo aut naturalis describi p̄t
q̄ est eqlitas numerosa surgens
et resultās ex vnitare veritate et
bonitate vel ex mēsurā numero et
pondē vel ex modo specie et ordi
ne. **Itaq̄** p̄prietates eē sūt vnū et
verū et bonū. **Sic** q̄ ens et vnum
ens et verū et bonū ouertūtur. **Nec**
est possibile q̄ ens aliqd sit. quin
hec tria sibi oueniāt. q̄ non re di/
stinguūtur. s̄ sola significādi rōe.
Sic de modo. specie et ordie. **Sic**
de mēsurā nūero et pondē. **Pul**
critudo igit naturalis. nō hz ali/
qd ens positue otrariū. q̄ sit posi
tiua turpitudine naturalis vt impij
māichei sōniabāt duo pzincipia.
vnū maloꝝ et h̄ turpissimū et ali/
ud bonoꝝ qd nē est esse pulcerra
mū. **Nec** oportet post augl. et dio
nyliū conari deducē malū. nec eē

Tractatus

positū in entib⁹. sed tātmōdo di
ci puatōez pulcri seu boni. seu mo
di. sp̄i et ordinis. **Pulcr** s̄t cum
ente cōuertit. tanq̄ p̄prietas re/
sultās ex trib⁹ priorib⁹. et hec pul
critudo tanq̄ ex triplici lineamē/
to figurali instar tanguli. q̄ ē pri
maz pfecta forma lineaz rectaz.
Hec nihilomin⁹ pulcritudo natu
ralis in circulū deducit q̄ est pfe
ctissima figuraz nō rectilineaz s̄
curuarū. **Ita** q̄ p̄ter legē geome
tricalē sit hic circul⁹ triangulat⁹
et triangul⁹ circulat⁹. **Pulcritudo**
naturalis. repibilis ē vniuersaliē
i creaturā. qz nē ē qdlibz esse vesti
giū sue prime cē. qd gerat s̄titudi
nē aliquā nō penit^r vniuocā. sed
analogā ei⁹ tanq̄ exēplātū sui ex
emplaris et sigillatum sigilli sui.
Sūt aut tria prime cē p̄pria et ap
p̄riata. scdm que repitur vnū qd
qz ens poucē. scdm triplex gen⁹
cause. efficientis. formalis vel ex
emplaris et final. **Pulcritudo** na
turalis accipit. lineamentū modi
et vnitatis vel mēsure a potētia
efficiēte. lineamētū sp̄i vel verivl
numeri a sapiētia exēplāte. linea
mētū ordinis vel ponderis incli
nātis. a bonitate diuina finiente.
Que tria dicit ap̄ls dicēs. **Qm̄**
ex ipso et p̄ ipm. et in ipso sūt oia
Ipsi gl̄ia in secula q̄ oia facit spe
ciosaz pulcra scdm tria hec inde
lebilis p̄sus lineamēta in q̄libet
ente p̄tracta. q̄ rursus se reducūt
in circulū ad prime vnitatis exē

Super Magnificat

plū. Nunc autē ad spāles pulcritu-
dines naturalis proprietatis ascen-
dam? Itaq; qdlibet ens hz tātū
de pulcritudine naturali. qntū hz
in se de entitate ⁊ bonitate. Inue-
niē autē ens intellectuale et B du-
plicif. vel vt p se exis vel vt altēi
natū vniri vt hūani intellectū? In-
ueniē rursus ens rōle scdm dupli-
cem portioez Inueniē p̄terea ens
aiale et B duplr. vel diuētū rōi vt
in hōib? vel p se stāsvt in brutis
Proinde inueniē ens vitale seu ve-
getabile. ⁊ B duplr. vel cū sensu vt
sine sensu. Ampli? ē ens solū sbale
vt elemēta. vel materia p̄ma q̄ de
se. nō est p̄ncipaliē nihil. cū sit ps
sbalis op̄positi. sed cōsiderata sine
forma. nō est act? fōelis. et info-
mis d̄z ⁊ sic turpis. appetēs for-
mā sicut aliq̄o pulcē Tandē est
ens analogū qd̄ appellam? acci-
dēs. cui? ē inesse nō eē scdm phos
cum tñ ponat fides ea posse sine
subiecto per se esse. **D**iscipulus
Dicitō de singulis. doctrinali qui
aptus est stilo. qui tante rei ma-
gis est accommodus. Deinde
traduces omnia ad pulcritudinē
mulieris. quā respexit. amoris. o-
culo totus desiderabilis sponsus
eius. **M**agister Intellectualis
pulcritudo ad primū et indelebī-
liter expressuz lineamētum. qd̄ di-
ctum est. sup̄addit tanq; imago
tam perfectior. triplicem lineam.
trium virium superiorum. naturalie

xcj.

infitarum sibi. que sunt memoria
intelligentia et voluntas. Siue di-
cantur iste vires. tria quedam ac-
cidentia naturam intellectualem
necessario sequentia s̄m thomaz
et sequaces. siue sint vires essenti-
aliter eodem cū natura intellectu-
li. sed formaliter differentes iuxta
scotum. siue sint penitus eodem
res. tantūmodo scdm rationem
distincte. per respectum ad opera-
tiones. seu rationes obiectales.
vel terminorum connotationes.
qd̄ nobis magis placet scdm ex-
pressionem a gregorio datā. In-
tellectualis hec pulcritudo. primo
consideratur vt nuda. sine habi-
tu superaddito vel operatione ⁊
hoc in ordine ad suum superius
qd̄ ē de?. vt vis memoratiua dei.
corr̄deat patri seu p̄niali memo-
rie tanq; appropriate indita sibi
a patre seu p̄tracta in tabula na-
ture intellectualis. **V**is intellectu-
alis dei q̄ est exp̄ssiuā verbi. corr̄-
det filio vt d̄bū est in acie intelli-
gentie potentiāl̄r aut aptitudina-
liter exp̄ssū **V**is amatiua dei cor-
r̄det sp̄iūsc̄o. ratione amoris iū
p̄ductibil̄ p̄ volūtate siue p̄ vim
affectiuā intellectuālē Ita sp̄ diceē
mēs. recolē deū. et intellect? intel-
ligē deū p̄ hitum et diligē nō in
actu s̄ aptitudie **S**ist? ⁊ seipsā nō
q̄ loquit̄ frēq̄ntē. **A**ug?. diceē reco-
lere intelligē et amare Ita q̄ nō
accipit̄ hic memoria p̄ recorda-

Tertius

tiōe preteritorū cū sit respectu oīm modo tacto. Intellectualis hō pulcritudo intelligit̄ p̄ncipal̄ in angelis. q̄ p̄pterea noiant̄ a p̄his intelligentiē. Repitur t̄n licet imp̄fecti in portōe sup̄iori rōlis anime q̄ mens d̄r put̄ ē dei capax par ticeps ei⁹ esse p̄t. Proinde dicta ē facta ad imaginē diuinitat̄. imitatie. p̄ similitudinē analogā. Et q̄muis hūana mēs sic cōsiderata iuxta v̄bū aristotelis q̄ cōsonat in f̄ fidei. q̄ sit tanq̄ tabula rasa. non repleta scia et virtutib⁹ oib⁹. iuxta platonis errorem. Hoc mō mens ē natural̄ lūiosa. imo lumē intellectuāle immortale. et indelebile. in q̄ et p̄ qd̄ nata sūt intelligi p̄ncipia apprehēsiōe facta t̄mino r̄ū a sensib⁹ scdm̄ modū cognoscēdi in via. hoc lumē d̄r illud qd̄ signatū est sup̄ nos. Est. imo autē q̄ sit intellect⁹ agēs. de q̄ p̄his sit locut⁹. qui sup̄ fantasmata irradiat vt spēs intelligibiles abstrahat. vel eliciat. vel fodiat et sit intellect⁹ possibilis. scz ip̄semet cōsiderat⁹ vt tabula rasa. fiat aduat⁹ p̄ spēs intelligibiles ad intellectuōnē. **D**iscipul⁹ q̄ pacto mēs hūana dū sepatur a corpore statim p̄ infusiōem ei⁹ poterit cognoscē cū nō hēat fantasmata q̄ speculata fuit nec speculari p̄t extra corp⁹. **M**ḡr Si singulas circa materiam q̄ tractat̄ incidētes dubitationes vellē tollē r̄ndendo. nec ige nū nec hora. nec susceptū de pul-

tractatus

critudoie op̄ediū ferre possz. Pergam⁹ interea ceptū iter absq̄ tot diuerticul⁹ q̄ collocationib⁹ alijs subintrare poterim⁹. **D**iscipul⁹ Assentio **M**ḡr Intellectualis pulcritudo tūc augetur et q̄dāmō sup̄colorari et pingi d̄r p̄ infusiōez habitū diuersū generat̄. tā intellectuāliū q̄ affectuāliū taz in via q̄ in p̄ria scdm̄ triplicē differētiam. In via q̄dez p̄ infusiōez virtutum theologicaz. fidei spei et caritatis. aut aliq̄z sup̄ioris p̄fectionis sub enigmate t̄n. In p̄ria hō scdz tres dotes aie siue sint eodē cū lumine gl̄ie siue distinde. sicut habet⁹ ad facili⁹ eligendū ad gl̄iosos v̄siōem. dilectōez. fructuā inhesionē vel adherētez fructiōem corruōtē spei. Juxta illud. **M**ihi autē adherē deo bonū ē. Et hec t̄a sūt tres vires. rōlis occupabilis. et irascibilis. q̄les theolog⁹ ponit in sup̄iori portōe rōis. Intellectualis pulcritudo rursus augetur p̄ act⁹ et opatiōes exponēs eā virib⁹ et habitib⁹ p̄deūtib⁹. Qui dicit p̄t rationabilē. tertia pulcritudo p̄ncipalis sup̄ naturalez p̄mariaz et generalē cuiuslibet enti sup̄inducta vbi statim vidē est q̄ multiplicata sit. tam in eadē natura q̄ in diuersis h̄mōi pulcritudo actualis opatiōis. Nam p̄ncipalis et cōsummata repitur in gl̄ia. q̄lem h̄z nūc pulcerrima et beatissima beatorū beataq̄ omnium in v̄sione dei cum nuda dilectione et fructiōe.

Super Magnificat

In quib' essentialis beatitudo for/
malis qz cōstitit. Quia pulcritudi/
ne nulla sub deo speciosior in for/
mis accidentialib' inueniē. nulla ho/
nestior . nulla suauior et iocundior
nulla melosior et sonosior. nul/
la salubrior et utilior. 7 hoc scdm
triplex gen' boni. honesti. delecta/
bilis et utilis. Intellectualē hāc
pulcritudinē precessit et inchoa/
uit illa pulcritudo mētis quā ha/
buit in via ter btā nra dña. Diuī
ne cōtēplatiōi deuota fuit assidue
q̄ntum stat' pariebāt exilij . dum
exultauit spūs ei' in deo salutarī
suo. qz inspiciebat dñs hūilitatez
ancille sue. Ille enī respect' cū de/
us imutabilis sit qd aliō erat nisi
candela talis pulcritudinis. talis
exultatiōis in mente marie. hūilis
ancille sue? Et ideo iā pulcerrime
7 dilectissime qz fuit hūillima. in q̄
figurat' liliū cōualliu' ihus saluta/
ris su'. Erat tūc spūs marie licet
in corpe q̄i nihil de corpe porta/
ret. Hinc defecisse . Hinc extra se
fuisse. Hinc in atrijs dom' domi/
ni. Hinc in extremis maris habi/
tasse. Dicta sint hec cū tropis ta/
libus sine nūero q̄ cōtribuitur cō/
tēplatiuis qzqz lōge aliter distan/
tius in maria. Intellectualis hui'
cōtēplatiōis pulcritudinez in via.
nemo melius apprehēdit qz expe/
riencia doctrine. Nihilomin' eru/
ditio doctrinalis dat aliqd intel/
ligi. et non meli' qz si cōsideret' sta/
tus mentis q̄i separat' nondū a

Ecq.

corpe sed a rōis inferioris porti/
one Tunc pfecto et non aliter
intelligit quō sit diuisio spūs et
aie. quid rapt'. quid extasis. qd li
q̄factio aie. quid transformatio .
quid unio. quid mors rachelis. i.
rōis in partu bēiamin q̄ contēpla/
tio signat'. Cur p̄terea noīat dio/
nysi'. mysticaz sapiētiaz esse irra/
tionalē h̄ ē sine rōe q̄ntū ad vim
rōis apprehēsiuā. nō quo ad affe/
ctiuā. q̄ iungit' spūscō per amorē
extaticū Insup cherubin in celesti/
b'. p. quē amorez diuīgunē. Nō q̄
oīno sit amor sine cognitiōe p̄uia
vel comite iuxta cuiusdā mystice
theologizātis imaginatiōez. Ne
rū est qd ista cognitiō nō sup se re/
flectit' vt videat se vidē. Jam enī
auolaret ista simplex sinderesis.
scitillātis et ardēt. affectio Iuxta
illud cānticoz. Auerte oculos tu/
os a me quia ipsa me auolare fe/
cerunt. **D**iscipulus Multa di/
cuntur de statu mentis h̄mōi et
nunqz sufficiunt. Imo potius eo
magis exalta' a nobis deus. q̄
plus ascendit homo ad cor altuz
vt iam non solum de pulcritudi/
ne patrie. sed istius vie verificetur
qd nec oculus vidit nec auris au/
diuit nec in cor hominis ascen/
dit. que preparauit deus diligen/
tibus se. **U**nde clamat.
Quammagna mltitudo dulcedi/
nis tue domine quam abscon/
disti timentibus te. **N**on di/
cit reuelasti eam timentibus

Tertius

te. patiuntur enim quod nesciunt. Hinc etiam de contemplatu raptus in hac caligine sentiens sibi aure tenuis alicuius cuius ignorat vultum. qui nescit unde venit aut quo vadat. Dicit inquit. Nesciui. Quia mea turbabat me. propter quadrigas amiradab. id est raptus tales. Et etiam alibi. Non nihilum redactus sum et nesciui. fit denique collustratio spiritus. non sine quodam inpositione. qualem suo modo sentit oculus. pelliculis palpebrarum tenuibus interpositis. ad radios solis nitidissimos incidentes. super oculos. Unde et itaque sole oculus in suo lumine habet quod non datur inspicere. medio prohibente. Tolle pelliculam. vel aperi. propter inspicies. **M**agister Noli mirari si non apprehendit incomprehensibilis. Jam enim non esset magnus dominus et laudabilis nimis cuius magnitudinis esset finis aut sapientie numerus. Jam non esset proprietates verbi de quo diceret. cogitationum scrutator et intentionum cordis. quod inscrutabile testatur apertus esse. Quo circa versis ad marie pulchritudinem oculi perpende si potes qualis fuerit. in via statum sue mentis aut spiritus. quod sublimis in arce contemplationis. quod elevata a terra sursum. quantum irradiata fulgoribus ab isto qui illuminat mirabiliter a montibus eternis. Unde turbati sunt omnes insipientes corde qui dicunt. saltem affectum vel effectum. et si non assensum in corde suo non est deus. Si erat

tractatus

ut mulier amicta sole iusticie. cuius sub pedibus luna totius mutabilitatis creaturarum. et in capite eius pulcherrima spiritualium siderum in eternitate splendentium corona. Quid inde colligi potest si vales considera. Nonne lumen illud immensum scintillabat aliquotiens ad oculum mentis intuendum se inde prebent. qualiter in via vidit se moyses et paulus estimant. Nonne sicut in rimula quadam exilis coruscationis dum oculos ferit et micans flamma. mox disparens. ita fulgurabat in mente marie splendor diuine glorie? Nonne cernebat eam quicquid tanquam dum aliquis videt seu vidisse putat nascentem per nubila lunam? fallor si non tot vicissitudines euntis et redeuntis sponsum dant hec intelligi. **M**odo tenet. modo elabitur. modo videtur. mox disparet. modo stat post parietem. nihilominus respicit per fenestras. prospicit per cancellos. **D**iscipulus Quid oro putauerit. esse tale prospectum per fenestras spiritus se. **M**agister Quid nisi radiosas et angustas illuminationes in domo spiritus se. quod domus est. superius mentis cenaculum. Non enim potest aliter concipi prospicere nouit deus nisi quod prospici se facit. sed in transitu subito. referens aliquod simile si potest dici potest ad illud pastorium seu galatheam fugit ad salices. et se cupit ante videri. **T**ota denique visio. ezechielis de aialibus et rotis per mysticas coru-

super Magnificat

scatōdes et scitillatōdes nob̄ illō infir-
nuat. **S**z nos s̄mo. de raptu et ex-
tasi. fere tot⁹ obripuit. dū delectat
nec faciat. **R**edeam⁹ ad semitā. lin-
quam⁹ inattingibilē mētis etē/
platiōem pulcritudinis. et de ra-
tionali pulcritudine. **H**uz fiat.
Rōlis itaqz pulcritudo pingit et
collocat. in tabula rōis inferiori.
quā distinguē fas est. p̄portionabi-
liter ad distinctiōes traditas. de
pulcritudine portiōis superioris. q̄
ad naturā. q̄ ad habit⁹. q̄ ad opa-
tiōem suo modo. **H**z em̄ inferior
portio duplicē oculū seu faciem
sicut et superior. **U**n̄ et superior cōne-
dit ad deū. potest attamē oculuz
dimitte ad rōis inferioris aspe-
ctū. **N**ō sec⁹ inferior portio faciez
eleuat ad portiōem superiorē. quasi
mulier ad vizz suū. nihilomin⁹ di-
uertit oculos ad aialez portiōem
q̄ corporeo in sua opatione egit
organo vel instrumēto. **H**ec por-
tio agrue dicitur ancilla. qz ministrat
in hūilitate. dom⁹ triclinio. p̄dōis
viro et mulieri duplici videlz por-
tioni rōis. qz nulla requirit cor-
poris organū in p̄pria actiōe licz
ancilla subministret eis simulacra
vel obiecta. qz n̄cē est quēqz intel-
ligētem fantasmata speculari.
Discipul⁹. **N**up ad duas portio-
nes dūtarat partiebaris formaz
hōis. s. in aiām et sp̄m. **M**ḡ
Sp̄m accepi. pro mente superior.
Aiam vero pro toto illo qd̄ ei
subditū est. **D**iscipulus **N**unc

etiqz.

aūt inferior rō distincta memorat
ab aiali virtute. quā ancillā deno-
minas: **M**ḡ **N**egare nō valeo
nec volui. et si forte nō satis exp̄ssi
q̄n tres omuni⁹ assignent h̄mōi
portiōes. a diuersis diuersimode
nō aduerse. **S**z volens coartare
sermonē eo modo quo btā et pul-
cerrima muliez. canticū inchoaue-
rit cōmemorās tātūmodo aiām
et sp̄m posui cū aia portiōem infe-
riorez. quā multi sicut scim⁹ cōiū-
gūt aliq̄n cū mēte. vel sp̄s. qm̄ inf̄
vtrāqz p̄tem seu portiōem. q̄i me-
diū tenet locū. accipiens aliq̄n su-
as opatiōes. ab illustratiōe p̄nci-
paliori. atqz stabiles cōclusiones
deducendo resoluit. **Q**ūqz d̄o re-
ducit ad sensatiōes de foris im-
missas. tanqz ad habitā de ipsis
certitudinalr̄ experiētiaz. **P**orro
tres h̄mōi vires exprimēdo pau-
lus distingit. loquēs frēq̄nter sumt
de sp̄u et aia. de corpe nō qd̄em
mortuo. sed aiato qd̄ est sensuali-
tas. **S**ic xp̄s insinuauit **T**ristis ē
inquit aia mea. vsqz ad mortem.
Et statim post. **S**p̄s quidē p̄m-
ptus est. nec miruz. qz btūs. caro
autē infirma que relicta passioni-
bus tota erit. **H**inc ap̄lus loq̄ns
de diuisione sp̄s et aie addidit.
cōpages et medullas et cor forte
sensualitatem indicare volens
Discipul⁹ **N**on oportet vt video
magnipendere. si hoc vel illo mo-
do quis accipiat. dummodo con-
ueniant. in acceptione colloquen-

Tertius

tes quo cōfusa eiret equocatio. **N**ā caro aliqñ sumit p aia corpe et spū. vt ibi **V**erbū caro factū ē. **A**ia silitur p toto hōse vt ibi. **O**ēs aie descēderūt in egyptū. **S**pūs hō p tota aia rationali vt de crīsto. **E**misit spiritū **T**ransfer te igitur ad similitudines que supersunt insinuandas. **M**agī **A**ialis pulcritudo seq̄t ad intellectuāle. et rationalē. put in hōse sēsualitas in ipso diūcta ē rōi. nata p ipam regulari pncipatu despotico. i. seruilis. **N**ō em̄ ē libera sicut superior appetit^o intellectual^{is} essentiali. h̄ pncipatiue tātūmō. cui rō cōsiliatiua pncipat nō dñatu tyrānicovl seruilis sed libero. **H**inc fit vt appetit^o sensitiv^o opelli et corrigi et flagellari debeat a rōe si fuerit inobediēs sibi de q̄ dictū est ad cayn. **S**ub te erit appetit^o tu^o. et tu dñaberis illi^o. voluntas hō cogi neq̄t **A**ialis hec portio multiplici pulcritudine decorat^{ur} vltra naturāle q̄ generalis ē. vltra designatas hñs totioez insup lineaz q̄nq̄ vt res sensuū exterior^o. et q̄nq̄ vlt^o interior^o sicut alibi didicisti et dicitur q̄ntum repetēdum esse volueris. **S**up addūt^{ur} p speciositate maior^o tam habet^{ur} q̄ passiones morales salubres. et opationes multiplicatē sup numer^o. **Q**uales q̄sq̄ dinumerare voluerit. nēc est vt cognoscat oēs sciētiaz differētiā. q̄ per sensus interiores et exteriores acq̄runt. **O**ēs q̄z moralitū

tractatus

virtutūz^o distincōes. oēm grāmaticē logice rhetorice disciplinā cū arithmetica. geometria. musica. astronomia. q̄s sine aiali portione ratio superior et inferior nō addiscit. **L**egisti q̄ntam sup vna virtute memoratiua. deduxerit **D**ug^o. admiratiōem. **E**t q̄s ad hāc et alias singulas sufficeret exponendas. **E**tez aialis pulcritudo q̄ nō est cōiūcta rōi. qualis est generalis in quolibet aiali pter hōiem. q̄t obsecro depicta est ornataq̄ formis instinctib^o et industris. vlt^o q̄z adeo q̄ in nō null^o relucet q̄dā pncipatio rōis. **I**ta nimirū scdm legē veritatis. sicut mentis hūane. supmūz diūgit^{ur} infimo nature angelice. et infimūz rōis attingit^{ur} a fatasmatica virtute. **S**ic fatasmaticaz hōis portionez. brutoz fantasia. nōnulloz imitādo cōtingit. **O**ēs hō pulcritudines hmoi resperfas in brutis natura diūgit. in hūana rōe. **R**ōem deniq̄ supplet in brutis intelligētia. prima regēs infalibiliter ista. cui^o puidētia in sui dispositiōe nō fallit. **C**ui^o ars prima dedit et inuolit tam hōib^o q̄ ceteris aiantibus artes innumeras. **U**nde prodesit artificiales pulcritudines sicut in nidis aialium sibi fabricandis. **I**n vltū q̄rendo. per insidias mirabiles. vt in vulpibus et araneis in prouisione circa vel contra futuros euentus. vt in apibus et formicis. **Q**uis cuncta dinumeret?

Super Magnificat

Tandē occurrit h. aialis cogniti
onis pulcritudo. in vitali. seu ve
getatiua virtute. siue sit p se posita
separatim a potētia cognitiua. sic in
plāris et in singul absqz cognitiōe
vīuētibz. siue diūcta sit quē admo
dū vidē est in hoibz et aialibz. vñ
qz ad illa q̄ fixa sūt. solo q̄ vnico
vigēt. sēsu tactz. sicut conche et o/
stree. qd̄ eaz dilatatio. qz restrictō
manifestat. Quā vitā dicūt aliqz
ad matrīcē. in femellis retinē. **U**i
talis aut pulcritudo qz multa sit
qz admirabil et stupēda. in attra/
hēdo cibū in frāgēdo. in digeren
do. in disptiēdo. i assilando. **Rur**/
sus in expulsiōe supfluoꝝ. in au/
gmentatiōe in generatiua virtute.
in organizatiōe figurazqz mēbro/
rū. nullz explicaret sermo. **Nullz** eti
am de mīno grano vel folio pla
nā sufficēt. naturali virtute qz plenā
tradē rōem. **Qd̄** cernēs ecclesia/
stes. chāte inqt res difficiles sunt.
et nō p̄t eas hō explicare sermōe
Et itēz **I**ntellexi qz oim opm dei
nullā possit hō inuenire rōem. sup
ple sufficiētem. et si dixerit sapiens
se nosse nō potēt repire. **Tota** po
stremo **J**ob interrogatio. scā sibi a
dō de diuinis opibz. qz pulcri
tudo sphendi nō p̄t ad h̄ tendit
Quis de pulcritudie. quid porro
de pulcritudinibz rez tot artific
aliū. qd̄ de obiectis sēnsibilibz. per
accidētia sua vel spēs se respētāt
bus ad sensum. **Ecce** qz in grano
frumenti sūt infinite pres p̄portio

Exclij

nales. scdm̄ deouctōem arist. de/
mōstrātis cōtinuū nō esse opo
tū. ex indiuisibilibz. **O**portet ex h̄
occludē qz infiniti numeri sint illicz
figure. imo tot q̄t in toto mūdo.
Oim insup creaturaz lras et no/
minū orinet. nedū potētialr sed a/
ctualr in aspectu dei. vidētis n̄se/
ros h̄mōi lras et figuras. **C**uius
signū accipito de vna imagine. qz
lem inferre licebit de ceteris. **Po**
test itaqz statue factoz p solā pari
tū ablatiōem formare pulcraz i/
magine. ex vno trunco ligni. q̄lis
vtiqz p̄us ibi nō erat cū nihil ad/
vidērit. et adhuc tñ nihil de celoꝝ
secretis tot pulcritudinibz attingi
mz. **D**iscipulz **S**i taliter res se
h̄nt de pulcritudine rez oim qz in
cōprehēsbiles habeant. cur acce/
n̄ frustra illas desudauimz inq̄re
re? **M**ḡ **I**frustra nequaqz nec
inaniter sine fine q̄ triplex ē. **I**n
ducēs ad ammiratiōem opificis p̄
mi dei. **S**pēs em̄ genētoꝝ hec oia
ostituit. qui vtqz speciosior eē cō/
cludit creature. **A**lter finis est ad
hūiliatiōem nostri p̄ contēptum
vie. et desiderii patrie. vbi relucet
pulcra perfectaqz cognitio scdm̄
visionem quā deuotus bernardz
cuius hodie dies agitur fertur in/
sinuasse p̄ ascēsum suū post obitū
in mōtem lybani. **R**eliquus finis
est nostre cōquitiōis p̄prii qz accō/
modus de pulcerrima mulierum
quam respexit deus. **E**xultauit
spiritus eius in deo salutari suo.

Tertius

Qua sup re. q̄ttuor accipito cōside
ratiōes. Prima est spōsitas pulcer
rime mulieris. q̄ sibi dat in cāticis
et alibi. q̄ plene neq̄t intelligi. pul
critudinib⁹ alioꝝ entiu nō intelle
ctis. Exponit̄ em̄ p̄ similitudines. ois
tam naturalis q̄ artificialis. for
mositas q̄bus ignoratis. vt igno
ret̄ trāsūptio/nē est. Sc̄da speci
ositas q̄libet repta in creaturis
sparsim. tota colligit̄ in bt̄a q̄ pul
cerrima mulieꝝ. vel formalit̄ vel
eminēter. Ihec ē regula diuini dō
nyſij ierarchias ordinātis q̄ supe
rius tangebāt. Tertia speciositas
pulcre mulieris quā sumit ab om̄i
pulcritudine ceteraz̄ creaturarū
donis et ornamentis et quo mi
reris ampli⁹. ois deformitas alie
na. demonum et peccōꝝ. sibi cedit
ad ornamentū. Quarta speciosi
tas et pulcritudo creaturaz̄ pie
recognita. fidē illustrat. spem ro
borat. caritatem inflāmat cū opi
tulatōe. in om̄i tribulatōe et an
gustia. **D**iscipul⁹ Vere magna
p̄posuisti. quoz̄ certitudinem ex
pecto. presertim sup illo qd̄ me mi
raturū iure dixisti. **M**ḡ R̄ndet
ap̄lus. si sue locutiōis d̄tus. agno
scit̄. vbi d̄t. q̄ diligentib⁹ deū oia
coopant̄ in bonū. Si in bonū igit̄
in pulcrū. Et si oib⁹ diligentibus.
q̄nto ampli⁹ marie sup oēs deum
diligenti tale qd̄ eueniet? Putas
ne sūmus artifex de⁹ quicq̄ in v
niuerso mūdo. quē pulcꝝ pulcer
rim⁹ ipse. mente gerēs formauit̄

tractatus

aut esse pmiserit sine eā? **D**isci
pul⁹ Nequaquē putauerim. sed oia
sub ordine pulcro pulcra fecit val
de. **M**ḡ Nōne primū in q̄libet
genere p̄cipuū ē et mensura alioꝝ
quēadmodū dux in exercitu? Ma
ria vero dicta est pulcerrima q̄ p
fecta sup ceteras creaturas. non
vnitas diuinitati q̄lis ē hūanitas
xp̄i. Cōsequēs est igit̄. q̄ oia sibi
subseruiāt. tā bona nature q̄ gr̄e
q̄ artis et fortune. **D**iscipulus
Sit ita de bonis. Mala aut̄ quid
afferre habent nisi maliciā et tur
pitudinem? **M**ḡ Scis ad ho
nozem regis esse. si pueros p̄di
tores suos alligatos. coerceat
in cōpedib⁹. Scis q̄ in picturis.
nigredo rite iūcta dat decorez̄ i
magini. Hoc in sup̄cilijs formosif
sime mulieris aspice. quib⁹ nigre
do decēs. rubedo indecēs eēt vel
viredo. **D**iscipul⁹ Sic inuenio
Sed de turpitudine flagitioꝝ. et
scelerū. et blasphemiaz̄. nūq̄d nō
secus erit? **M**ḡ Secus esset. si
dedecus culpe maneret inordina
tū. sine decore iusticie. Nūc autem
pulcius nō collocat̄ angel⁹ in ce
lo. q̄ demon in inferno. qui posi
tus est illic tanq̄ scabellū pulcer
rime mulieris. cōterētis sc̄dm le
gem dñi caput suū. Quāuis igit̄.
ois pulcritudo filie regis sit ab
int⁹ ideoq̄ cōstituit̄ et astitit regi
na a dextris. hec est in vestitu cor
poris deaurata. est quoq̄ circū
data varietate cuiuslibet creature

Super Magnificat

cui stat vnicuique sua pulcritudo
saltez naturalis. cuius prima linea/
menta deleri non possunt. possunt tamen su/
perindui. tenebrositates et turpi/
tudines viciosorum. tamen habitu quod a/
ctu. Que turpitudines in sua ratione
formali nihil dicunt positivum. sunt
enim privationes pulcritudinis in eam
debito. per modum spiritus et ordinem
Discipulus Magister. certe conturba/
rer ambagibus. presertim de odio
dei. qualiter possit esse pulchrum si
non alibi dissolutionem docuisses.
Perge nunc ostendere. quod pacto sit in
maria pulcritudo quolibet repibilis
in creatura. maxime quod minorata est
sicut et filii. scilicet paulo minor ab angelis
adeo quod naturalis speciositas dante
nati luciferi insignior sit ex dictis
quod perfectior. Quot sunt preterea virtu/
tes specificae. tota ut dicitur naturam
spiritus consequentes. in gemis. herbis.
verbis industriis quod animalium. Rur/
sum in donis hominum gratuitis. ut est
caracter sacerdotalis. repugnans
sexui femineo. Numquid ut interea
filiatum sit de ceteris ex his omnibus
marie formositate ornabis. vel eam
coronabis? **M**agister Ornabo pla/
ne et coronabo. Quod quomodo sit
iam deduxi. Circundatur quippe
omnibus et singulis quasi vestimen/
to decoro. multimoda varietate
depicta quorum omnium virtutes insi/
gnes continet. non quidem formaliter.
sed eminenter. Unde si non ha/
bet naturalia. qualia gerit ange/
lus etiam dante. Jam ideo. tunc

ECO.

est admirabilior. et eminentior ma/
rie pulcritudo per gratiam. que natu/
ra inferior est quam sublimior est copiosi/
us ornat et perficit. Non habet cara/
cterem sacerdotalis formaliter fate/
or. **H**abes autem eminentiorem ad reconcilia/
tionem peccatorum. ad aptitudinem paradisi
quod vere ponitur. felix celi porta.
Non auxiliandum contra potestates aere/
as contra calamitates et miseras
omnes tamen animarum quam corporum. quoties
placuerit scilicet illos misericordes
oculos ad nos convertent. quotiens
ad nos se voluerit. tanquam pia matris
filios quamquam debiles et sedos curan/
dos purgandos quam suscipe. **D**i/
scipulus Respiro totum in spem bonam
omnium te audio talia disserentem. **T**o/
tus exultat spiritus meus et aspirat
meditari frequenter istam beatam et
pulchram mulierem. quam tali poten/
tia pie disseris eminentem. **O** felix
qui te talem o maria genuere
parentes. **O** vere felix Joseph spon/
sus tuus. virginis. qui tui custos cum
puero ihesu fidelis. sedulus. prudens
atque carissimus. audire videtur te cum
filio tanto tempore dignus fuit. **M**agister
Credidi propter quod locutus sum. **P**ro/
pterea iam istos. non benedicere neque
neque sufficio. quod o beatam. tibi fecerit.
esse devotos. quod traxeris pro te. pro
quod ihesum benedictum fructum ventris
tui. in odorem unguentorum tuorum
Quomodo non beati. quibus vbera
caritatis lactanda. quibus os
pietatis osculandum non dedignata
n .i.

fueris ostendere? Ergo iam oleū ef-
 fusū nomen tuū. Ergo tu fōs or-
 toꝝ. ad emūdatiōez simul et re-
 creatiōem. cū delectatōe mirabili
 mundo dat'. Tu pute' satietatis
 aque viue salientis in vitā etnam
 Pute' aquaz. q̄ fluūt impetu de
 lybano cādidō paradisi. Tu ortus
 consit' omī genē tam arboruz q̄
 areol' aromatū Tu iam coronata
 triumphas de capite amana. i. tur-
 bulenti. de vertice sanir et hermō
 fetozis et anathematizatiōis. de
 cubilib' leonū. de montib' pardo-
 rū. i. tyrannide supboꝝ dānato-
 rū q̄ luna mutabilitat. sūt sub pe-
 dib' tuis ad calcādūz. Porro se-
 xaginta sūt regine. et octoginta
 cōcubine et adolescentulaz nō ē
 nūer'. scdm varios aiāz grad'.
 Una tñ colūba pfecta quā vide-
 rūt filie p adoptiōem. et brissimā
 p̄dicauerūt regine. q̄ suis dnānt
 affectib'. et concubie querentes
 cōcupiscētie remuneratiōem. per
 filiorum boni opis generatiōem
 Laudauerūt te. quia brām te di-
 cent oēs generatiōes. Quāpul-
 cra es et q̄ decora carissima in
 delitijs. Sed cui carissima in deli-
 tijs? Illi nēpe. cui' delite sunt esse
 cū filijs hoīm Statura tua assila-
 ta est palme triumphali. et vbera
 tua botrus vinee germinanti. & gi-
 nes. i. virginales affectiōes. et so-
 bria ebrietate debziantis vsq; ad
 sanāz. Insaniam apud stultos sc̄li.
 vsq; ad denudatiōem p. volūta-

Tractatus

riam paupertatem. Tu delitijs af-
 fluens. tota dilectō supinniteris.
 dicēs vocē plenāz. sensib' inexpli-
 cabilib'. Ego dilectō meo. et dile-
 ctus me' mihi. Discipul'. Eia
 mgf. euge euge. quid nos agim'
 obsecro. cātica canticōꝝ exponen-
 da. cū canticū marie susceperam'
 Et ecce nūc in laudes erūpimus.
 nūc obsecrationes interferim' ad
 q̄s titubat anim' ad quas hac il-
 lacq; defluit oratio mentis. incer-
 to pede. lingua balba vagis ocu-
 lis. gestu vario quasi fabulando
 seu frenasando. nos habemus.
 imo veri' nos habemur rapimur
 distrahimur. nescio quo spū quez
 nescim'. vnde veniat aut q̄ vadat
 Mg' Valet frater Quid si nos
 introduxerit. ista quā loq̄mur be-
 ata in cellaria regis. in cellam vi-
 nariam cui' est modo clauigera.
 Quid stupes q̄o mirari. si sobriaz
 biberim' ebrietatez spūs. Quid si
 datū fuerit accede primi'. o sere-
 nissimas voces amoris. audire p
 fundi'. Tot' ipse gestio me. quem
 iam nō capio. cōsiderare. q̄o vtri-
 q; otinget q̄n dicē fas ē vnicuiq;
 nrm. Anima mea liquefacta ē vt
 dilect' locutus est. Fulcite me flori-
 bus stipate me malis. qz amore e-
 ius lāgueo. Leua eius sub capite
 meo. et dextera illi' amplexabit
 me. Discipul' Cessamus iā. ces-
 sem' sperare talia. qualia aman-
 tes. sibi sōnta fingunt. et ad ince-
 pta reuertamur. Mg' Que cel-

Super Magnificat

pta? **D**iscipulus **O** queso non meministi? **C**ur inquiris? **I**ntre / mus elucidationem cantici bea / tissime et pulcerrime mulieris cuz epichalamio salomonis. **M**gr **D**imuz istic sum? **N**eqz em exigut certu expōnis ordinē. q̄ nullo sūt ordine cōtexta. vel coherētia. que p̄terea. n̄ vni tm̄ affectui sūt accō / moda. sed innūeros. **Q**bū qdlibz affect⁹. eructat. pro audiētuz q̄li / tate. **E**xpone si potes dū egrot⁹ assiduis suspirijs plangens et sin / gult⁹ ex imo pectore. anhelō q̄spū. repetit. ha. ha. ha. quid tibi signi / ficet istā vox plāgorosa. **D**isci / pul⁹ **D**onatus r̄ndet dicēs. inter / iectiōem esse p̄tem orōis significā / tis mentis affectū. voce incogni / ta. **Q**uid aut postulas vocem me incognitam exponē cognoscēdā?

Mgr. **N**on perdidit opam et impensam. qui te puerū docuit. o / ratiōis p̄tes. **T**u nunc grādiōz ef / fed⁹. ita agnoscito quēlibet amo / ris intimi et nō ficti voces. **P**rius incognitaz nō amanti. imo nec a / lienam cōpertaz amanti. si non q̄ / libet coniectura. **E**xemplū de do / lozis interiectione. dū sanus egro / tum audit ⁊ solari querit. **C**ui re / spondet apud comicū talis ali / quis. **F**acile tū valem⁹. alijs confi / lia damus. **T**u si hic sis aliter. sen / tias. **D**iscipulus desperare do / ces. ellicere nūc hac. nūc istac exul / tationes. per agitatiōem. concussi / onemqz studij vehementis. pau

ECOJ.

culas emicantes scintillas. par / istas excessiui amoris **B** vel illud verbū inserit ad aciem mētis per / stringēs istā et gerens. **A**ut vero sub alia similitudine. stude familiari. esse vocib⁹ amoris. in loco pere / grinatiōis tue. nō se adeo pote / rūt occultare. q̄n familiari⁹ in te magl. et magis p̄dent. et intelligi / bilē. nūc hoc modo. nūc altēo ma / nifestent. vel nutib⁹ etiam se et ge / stibus insinuēt. **P**eregrinātes pa / riter in exēplum habe. q̄uis bar / bari sint. **P**ueros qz colludentes necdū p̄fectis. resonantes verbis qui q̄sio se intelligē cōsuecūt imi / tari coneris. **D**einde btām et pul / cerrimā muliez postulem⁹ vt nos illo respiciat pietat. et amoris o / culo. quali respecta fuit a deo sa / lutari suo. **I**n quo nos impetret re / spici. saltem vt amare fleam⁹ exē / plo petri. **R**espiciat terrā cordis n̄ri ⁊ faciat eā tremere **E**t ab illo tremore suo concipiam⁹ sp̄m salu / tis. qui in amoris sp̄m aliq̄s. trās / formetur. et hymnū tūc canam⁹ cum alacritate cordium. **M**agnifi / cat aia mea d̄m. **M**gr **I**rritas meum querendi studium de pluri / mis. sed aliorū me vocat vt au / dis. occupatio domestica regula / ris. **D**ies crastinus sollicitus erit in te ip̄m. **D**iscipuls. **E**xpedi / tū me reperies. **I**ppiti⁹ sit nob de⁹.

Sequit̄ q̄rtus tractat⁹